

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . 40.— franci.
Telefon
 Nr. 750.
 pentru oraș și interurban

ROMÂNUL

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi Nr.1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

Rusia în — Balcani.

— Articoli de actualitate. —

De Mihail Gașpar.

IV.

Războiul din 1877—78 așa după cum a fost înscenat, promitea Rusiei cele mai neașteptate rezultate. Cum însă socoteala de acasă de obicei nu se potrivește cu cea din târg, așa s'a întâmplat și de data aceasta. „Omul bolnav” s'a dovedit superior cu toată boala sa, micilor avantgardisti rusești din Balcani. În decurs de șase luni, Muntenegrinii, Sârbii și Bulgarii au fost puși la pârte de nizamii semilunei. Cu toate injecțiile diplomației marilor puteri, trupul viguros osman a îndrăsnit să reziste. Când apoi, semiluna era să se ridice, s'a ridicat Rusia și încingând sabia, o trage în numele „creștinilor frați”. Asupra evenimentelor acestui război, prea bine cunoscut nouă Românilor, pe urma mărețelor fapte, săvârșite pe câmpiile bulgare, de mica dar eroica armată română, bagatelizată de „slăvitul imperiu” la început, și care pe lângă făurirea independenței României în tranșeele stropite de sânge ale Plevnei, a avut darul de a fi, mântuitoarea armiei moscovite — nu mai insist, căci aceste evenimente sunt cu mult prea proaspete, decât să nu fie cunoscute.

În cursul acestei campanii Rusia a suferit două înfrângeri. Una pe câmpul de război și, una la masa verde. Fără Români, Rușii ar fi servit de hrană îmbelșugată peștilor bătrânului Danubiu încă din început. La masa verde, recunoașterea independenței Româ-

niei, independență, care n'a fost prevăzută în programul războiului. Răpirea Basarabiei a fost plastronul acestui eșec. Alipirea Dobrogei, avea să fie germenul unei uri, mai târziu sistematic alimentată, în Bulgaria, contra Țării-românești.

Pacea dela San-Stefano, a fost revizuită la Berlin. Pe urma congresului dela Berlin, Rusia, deși a fost nevoită a abandona tratatul dela San-Stefano, grație politicei atunci rusofile, a lui Bismarck, a ieșit cu aer de biruitor. Scopul însă tot nu l-a atins. Lucrurile, abstrăgând mici schimbări teritoriale, în Balcani au rămas ca în trecut. O pepinieră, prielnică pentru tulburările viitorului. Turcia se dovedește din nou incapabilă de a face ordine cu supușii ei. Agențiile anglo-rusești lucrează înainte, revoltele izbucnesc sporadic în toate părțile imperiului. Sămânța revoltelor a prins din nou rădăcini în Turcia, erezii fac iarăși noi pregătiri pentru apropiata împărțire când, *un nou și neașteptat concurent se ivește la orizont*. E anul 1889. Tânărul împărat al Germanilor Wilhelm II își anunță, la aparență din senin, vizita la Constantinopol. Diplomația europeană a rămas ca trăznită la această veste. A o zădărnici însă nu mai era timp. Într'un milieu splendid a decurs această primă vizită pe malul încântător al Bosforului. Sultanul a încărcat cu daruri pe tânărul împărat care s'a reîntors la Berlin cu cele mai bune impresii. Rusia nu s'a putut reculege de sub impresia acestei vizite nevisate. Pentru a putea taxa tăria raporturilor turco-germane era nevoie de o probă. Agenții se puseră pe lucru și nu peste mult Armenii se răscoală în imperiu și și în capitală. Sultanul, infuriat, sufocă revolta „turcește”. Imediat, diplomația

intervine la Poartă în favorul turburătorilor. Rusia amenință din greu, Anglia și Franța secundează. Berlinul, tace. Situația devine critică pentru Sultan. Atunci, în momentul cel mai critic, apare pentru a doua oară Wilhelm II și — aprobă represaliile luate față de răsculați, ia în apărare pe Sultan și — *introduce în locul comerțului armean com-promis pe urma revoltei, comerțul german pe piața turcească*. Turcia, a rămas cu câștigul — moral.

Rusia, în fața Germaniei, din prilejul răzcoalei Armenilor bate în retragere. Nu mai avea rost să se expună. Proba prieteniei turco-germane s'a făcut. Pe sub ascuns însă, activitatea agențiilor secrete se întetește pretutindeni. Anglia, simțindu-se lovită în interesele ei prin concurența negoțului german în Turcia, se dă cu totul de partea acesteia. Urmarea înfrățirii anglo-rusești se resimte nu peste multă vreme în — Creta. Agitația anglo-rusă însă nu se oprește numai la menajarea tendințelor de eliberare a Cretanilor ci, transpune arena în Grecia însăși. Înscenarea se face cu atâta competență încât războiul greco-turc devine inevitabil. Știm, cum se termină acest război. Armata greacă suferă o înfrângere rușinoasă la Domokos și Larissa și dacă „Europa” nu intervine, „ghaziul” dela Plevna intră în Atena cu vitejii nizami. Turcia iese biruitoare din acest scurt război. Faptul acesta însă nu oprește pierderea Cretei. Grecia e osândită să plătească o contribuțiune de război de cinci milioane funți turcești, nu ajunge însă să plătească decât jumătate milion căci, restul datoriei *il sechestrează în toată forma Rusia*, în contul datoriei turcești dela 1877—78. Că Rusia

Potop.

*Răsună surd văzduhu-'n trozniri de cataclisme
 Se surpă munții trufași, străvechi păduri se 'ndoaie:
 E 'ntricoșat diluviu cu unde de văpaie,
 Cu urlete de ură, cu fulgere de pisme.*

*În mica mea odale cu umbrele fecunde
 Mă simt ca și 'ntr'o barcă, flegmatic, rece Noe,
 În juru-mi cântă valuri, iar barca joacă 'n voe
 O suie și-o coboară sălbaticele unde.*

*Nimica nu mi-i trică, să vîndă-orice să vie,
 Căci barca noastră 'nvinge năpraznica cascadă,
 Ca mâni va arde soare și apa o să scadă,
 Și-apoi — ca tata Noe — sădi-voi și eu vie.*

P. Herlo.

Artileria navală.

Cu progresul experiențelor prilejite de războaie numeroase date în cursul veacurilor, s'a simțit tot mai mult nevoia armelor distrugătoare, așa încât geniul inventiv al oamenilor a născocit nenumăratele mijloace de distrugere întrebuintate cu atâta eficacitate în războiul sângeros de astăzi.

Dela lupta corp la corp cu pumnii și cu dinții și apoi cu armele albe s'au ajuns la arma cu trageră repede a infanteriei; iar dela tunul de lemn întrebuintat pentru prima oară la Crecy s'a ajuns la năpraznicele tunuri de 420 pe cari Germanii le întrebuintează cu atâta efect distrugător în luptele de asediu.

Asupra evoluțiunii artileriei navale, o revistă militară dă date precise și interesante. Tunurile de marină erau probabil socotite destul de bune către sfârșitul secolului al 16-lea, deoarece pela începutul sec. al 17-lea până la al 19-lea toate perfecționările au fost îndreptate numai asupra construcției și perfecționării afelelor.

La începutul sec. al 19-lea, distanța maximă de luptă era de 500 m., iar tunurile existente aruncau proiectile cu o precisiune mulțumitoare pentru acea distanță.

Până pe la 1860 tunurile rămân tot neghințuite, iar înălțătorul se întrebuintă prea puțin.

Numai către mijlocul secolului al 19-lea se încep experiențe pentru ghintuirea țevilor, așa încât în 1860 Anglia construiește cel dintâi tun ghintuit care se încărcă pe la culată. Dar din cauza deselor accidente datorite nesiguranței închizătorului, a făcut să se revină iarăși la sistemul încărcării pela gura țevii, sistem care s'a menținut până în 1881 când s'a reluat iarăși sistemul încărcării pela culată, aducându-se odată cu aceasta modificări și perfecționări închizătorului.

Dar marile progrese în fabricarea tunurilor încep din veacul al 19-lea, când războiul din Crimeea scoțând în evidență lipsurile artileriei existente a determinat modificări însemnate în construcțiunea artileriei navale.

În adevăr, în lupta dela Sevastopol 26 de vase engleze și franceze deși înarmate cu o numeroasă artilerie nu au putut avea vre-o eficacitate asupra artileriei apărării. De atunci Anglia mai ales a început construirea bateriilor cuirasate, din cari cu timpul au rezultat cuirasatele și artileria navală actuală.

S'a simțit nevoia de a se mări calibrul tunurilor până la 450 mm. când Armstrong a construit faimoasele tunuri de 100 tone, cari aveau însă inconvenientul de a se încărcă pela gura țevii.

Dar ceea ce a grăbit perfecționarea artileriei

n'a văzut o para din acești bani, este de prisos a mai supune.

Vorba vine însă, că și încercarea cu ridicarea Cretei respective războiul greco-turc a fost parată de Turci. Creta a trebuit cedată, dar, prestigiul a fost salvat. Sultanul în calitate de calif al Osmanliilor prin biruința asupra Greciei și-a mărit autoritatea. Rusia, cinică până la extrem, s'a făcut că nici ai n'a mâncat și nici gura nu-i miroase. Cu toate acestea își încordează toate puterile pentru a paraliza orice altă influență în Balcani. Aceasta, pentru că Grecii, crezându-se trași pe sfoară de Ruși, se aruncaseră imediat după războiul rușinos în brațele Albionului. Rezultatul acestei schimbări la față a fost — pentru moment — apariția bandelor de antartzi greci în Macedonia, acest călcâi a lui Achil al Turciei. Cruzimi nemaipomenite se săvârșesc în numele sfintei învățături a lui Crist, și nevoile miilor de victime găsesc un răsunset puternic în toate ziarele lumii civilizate. Oro-rile, se pun însă bineînțeles în contul Turciei, care e chemată să facă ordine. Sărmana, ar face dacă nu i-ar lega mâinile, tocmai stăpânii zurbagiilor. Rusia fu neplăcut atinsă când cu apariția bandelor grecești în Macedonia. Terenul acesta îl considera dânsa de mult ca un teren propriu de operațiune. Bandele antartzilor și mijlocit Anglia, trebuiau depărtate din Macedonia. Dar cum?

Rusia declară prin diplomația ei că numai puterile continentale și în apropiere nemijlocită sunt în stare de a pune capăt insuportabilei situații din Balcani. În consecință Austria și Rusia se declară pentru punerea în practică a programului dela Mürzstegg, care împrejurare însă nu avea alt scop decât a lăsa lucrurile așa cum sunt, a lua însă posibilitatea Angliei, de a se mai amesteca în viitor, în treburile interne din Turcia-orientală.

fu aparițiunea pulberii fără fum descoperită de către Vielle în 1884.

Din acest an experiențele cu această pulbere se succed cu succes așa încât Krupp în 1891 descoperi oțelul-nikel a cărui fabricațiune a ajuns astăzi la rezultate uimitoare.

În domeniul artileriei navale, progresul a fost determinat mai ales de aparițiunea torpilei-automobile în fața cărora vechile cuirasate înarmate cu oricâte tunuri nu puteau rezista.

Ca contra efect s'a simțit nevoia adoptării artileriei cu tragere repede singurul mijloc de rezistență împotriva micilor dar primejdioase-lor mașini.

Astfel apărură mai întâi mitraliera Nordenfeld, apoi tunul automatic Maxim, și în urmă succesiv apărură tunurile de 75, 100, 120 și 150 mm., cari până acum 15 ani înarmau marile vase de războiu.

În războiul naval actual toate tunurile marine de calibrele 305, 343, 356 sunt cu tragere repede.

Bătaia maximă a unui tun modern de 305 mm. de 50 calibre lungime, care aruncă obuze grele de 390 kgr. (trăgând sub un unghiu de 44°) este de 32.000 metri, ea va fi întrecută cu mult de bătaia tunurilor adoptate în ultimii 2 ani de 340 și 343 (greutatea obuzului 600 kgr.), de 356 mm. (greutatea obuzului 700 kgr.) și mai ales de a tunurilor de 381 mm. (greutatea obuzului 850 kgr.).

Dacă mai adaogăm încă, că aceste tunuri monstre sunt capabile să tragă unu până la două focuri pe minut, atunci ne putem da seamă și mai bine de progresele mari pe cari științele aplicabile le-au făcut în domeniul artileriei navale.

Economistii bulgari și năzuințele Rusiei.

Interesele Angliei cer ca Constantinopolul să rămână Turcilor.

Zilele trecute a apărut o interesantă scriere intitulată „Enos-Midia” sau „Constantinopolul și Dardanelele din punct de vedere al intereselor Bulgariei”, al cărui autor care se ascunde sub inițialele A. C., e un influent și distins om politic bulgar. Autorul tratează cu multă competență și cu un lux de argumentație, importanța economică și politică a Constantinopolului și Dardanelelor, din punct de vedere al intereselor viitoare ale Bulgariei.

După o introducere istorică foarte documentată și sprijinită pe date și fapte istorice precise, a tendințelor nutritive de Rusia de a stăpâni cu orice preț Constantinopolul și implicit întreaga peninsulă balcanică împreună cu gurile Dunării, autorul intrând în miezul chestiunii spune:

„Noi (Bulgarii) am fost și continuăm încă să fim, adevăratul și singurul pericol pentru Constantinopol. Dovada despre aceasta o constituie fără îndoială și demersurile repetate făcute de tripla-înțelegere, pentru ca Bulgaria să declare război Turciei.

Oamenii noștri de stat au rezistat însă și suntem siguri că vor rezista și în viitor acestei tentative, din cauză că interesele Bulgariei dictează imperios, ca Constantinopolul și Dardanelele, să rămână ale Turciei.

Și cu drept cuvânt: Exportul nostru în Turcia, după statistica oficială din 1911, a fost de 29.210.000 lei, din totalul de 184.633.945 lei; export ce tinde acum spre urcare și care în cazul ocupațiunii Constantinopolului de către Rusia, nu ar mai exista de loc.

Dar în afară de aceasta, astăzi e notoriu pentru toată lumea, că Rusia odată stăpână pe Constantinopol, pentru a-i crea un hinterland cât mai mare, va urmări — vis de altfel nutrit de mult — și cucerirea peninsulei balcanice cu gurile Dunării, care să-i asigure pe lângă un larg hinterland și stăpânirea absolută a Bosphorului, de care nu poate fi sigură, atâta timp cât la litoralul mării Negre, care urmează să fie transformată în lac eminentemente rusesc, vor mai fi și alte state indiferent, dacă sunt mari sau mici.

Dupăce face în linii generale aceste constatări, autorul începe examinarea lor amănunțită și spune:

„Din examinarea lucrurilor, astfel cum se prezintă până în prezent, rezultă că în cazul victoriei împătritei-înțelegeri, stăpânirea viitoare a Constantinopolului se pune pe tapet, urmând să fie rezolvată conform punctului de vedere al acestei grupe de puteri beligerante.

Și cum acest punct de vedere, este îndestul de cunoscut, se poate vedea cu multă ușurință, că aplicarea lui în fapt însemnează distrugerea Bulgariei.

Odată Constantinopolul și Dardanelele încorporate Rusiei, această țară din interes comercial va împiedeca exportul nostru la Constantinopol, înlocuindu-l de sigur cu al ei așa că comerțul bulgar va fi lipsit de cea mai productivă piață de desfacere.

Dar în afară de aceasta, Rusia stăpânind Dardanelele, ne va forța să depindem și politiceste de ea, prin șicanele și greutățile ce poate face comerțului nostru, așa că într'un atare caz independența Bulgariei e grav periclitată, iar înlăptuirea idealului nostru național îndepărtat pentru totdeauna, mai ales dacă Rusia se va instala și în Balcani.

Cunoscând toate aceste anumite diplomați din împătrita înțelegere ne suflă la ureche, că Rusia nu va lua Constantinopolul care va fi declarat port liber, așa că Bulgaria nu are de ce să se teamă.

Ei bine și această soluțiune e dăunătoare nouă.

Declarat port liber sub tutela împătritei-înțelegeri, Constantinopolul va fi deschis produ-

selor tuturor statelor străine și în special celor ale Rusiei, va reuși să ne smulgă un debușeu dintre cele mai importante.

De aceea interesul politic și economic dictează Bulgariei, să nu contribuie la distrugerea Turciei, care trebuie spre binele nostru să rămână stăpână absolută asupra Constantinopolului și Dardanelelor”. S.

Excese condamnabile.

Oficiosul român „Vitorul” publică sub titlul „Excese condamnabile” următoarele:

„Suntem cei dintâi cari ne dăm seama că războiul mondial a pus în cauză cele mai vitale interese ale neamului românesc; înțelegem pe deplin străduința ca acest război să nu treacă fără a aduce rezultatele sale firești poporului român, dar pentru ca aceasta să se întâmple e de rigoare ca orientarea poporului român să se facă pe căile normale și prin mijloace oneste. Ori cari ar fi simpatiile sau antipatiile unora sau altora față de grupările beligerante, se cere în primul rând ca poporului român să i se spună adevărul, fiindcă numai astfel va cunoaște realitatea și va putea lua hotărârile sale, după cea mai bună chibzuință.

De aceea nu admitem ca prin presă sau întruniri publice, să se falsifice situațiile, să se denatureze adevărul, exagerându-se victoriile unora sau înfrângerile altora și căutând să se creeze curente factive, cari în cele din urmă nu pot prinde fiindcă sunt artificiale, neconforme cu realitatea. Și dacă ne ridicăm cu putere și legitim temei împotriva acestor încercări de travestire a adevărului, vestejim cu o mai mare tărie excesele de limbajiu, violența căutată și rece a acelor cari vor să se folosească de conflagrația generală în scopuri de josnică politică internă”.

Ce înțelepte cuvinte, ce patriotice enunțări!

Scrisoare din Viena.

— 7 Iunie.

Colonia română din Viena care în frunte cu dñii general Lupu, Dr. Ciurcu, consilier T. Gramatovici, Dr. Roșca și alții, încă a desvoltat totdeauna o activitate pe cât de intensivă, atât de românească, și-a ajuns în anul acesta greu, culmea activității binecuvântate.

Splendida bisericuță al cărei interior este proiectat de renumitul arhitect Cesar Popovici, a devenit pentru noi Români din Viena o bucătică sfântă din pământul strămoșesc.

Pe aripile troparelor ne întorcem Duminecă cu sufletul coplesit de dor, noi cei ce „Pribeșim prin țări străine. De căminul 'ndepărtat”. Și am văzut și văd în fiecare Duminecă vitejii noștri dela Orăștie, Caransebes, Lușoi, Bucovina, și din toate țările locuite de Români, cu fețele scaldate în lacrimi, căzând în genunchi și mulțumind lui Dzeu că li s'a dat să mai audă slujbă românească în biserică românească.

Fericit este cui i s'a dat să vadă odată această sfântă icoană, și de șapte ori fericiți sunt conducătorii colonici române din Viena, urzitorii capelei. Războiul înseamnă pentru multe așezăminte și mulți oameni de ai noștri binevenitul motiv care îndreptățește neactivitatea, — colonia română din Viena a știut, a simțit că tocmai acum se cere o activitate și mai intensivă, și a înființat în consecință Comitetul Caritativ al Coloniei Române, pentru soldații răniți români.

Ce a făcut acest comitet până acuma nu se poate descrie. Este colosal numărul cărților românești (zeci de mii) răspândite până acum printre soldați, iar la expediarea gratuită a ziarelor, zilnic sunt câte 5 puteri aplicate. Nimeni nu-și va putea da seama de serviciul nepretuit face acest comitet culturii românești, pe lângă opera de binefacere. (Imparte anume chiar și ajutoare bănești considerabile). S'ar crede că așa un comitet va fi sprijinit cum se poate mai larg de publicul mare românesc.

Insufletirca plausibilă a publicului nostru este însă sub călăbrul activității comitetului.

Ca pretutindeni așa și la noi în Viena s'a celebrat Te-Deum când cu învingerea dela Lemberg, și requiem pentru ediina sufletelor clironomilor Francisc Ferdinand și Sofia de Hohenberg. Te-Deum-ul a fost celebrat de simpaticul preot militar Raica din Utvin. Dsa este cu-

noscute orator; la Te-Deum a rostit o predică avântată care ne-a intrat în inimă.

Un public de elită, ostași răniți și refugiați bucovineni cu ochii scâldați în lacrimi prindeau cuvântul mângâierii care se desprindea ca și mărgăritarele de pe un fir de aur.

Dacă mai adaug acum la acestea toate și activitatea cunoscută a Clubului, care are sfânta chemare de a ține trează conștiința meseriașilor noștri de aici, trebuie să constat fericit că Românii din Viena au o activitate atât de intensivă, concentrată și armonioasă, încât se ridică la limitele idealului.

Corresp.

Se împlinește anul.

Am intrat în ultima lună a anului de război; și astăzi vedem că multe preziceri nu s'au realizat și multe fapte nouă s'au ivit...

Rușii s'au instalat solid în Galiția, după lupte crâncene purtate peste jumătate de an; țarul a vizitat Lembergul, și Galiția a fost definitiv incorporată la marele imperiu rusec.

Dar, dintr'odată, frontul rusec este rupt la Dunăe și armata lui Ratko Dimitrieff, de atunci și până astăzi, se retrage din înfrângere în înfrângere.

Care e pricina acestei cumplite bătăii?

„L'Indépendance Roumaine”, oficiosul francez al guvernului român dă răspuns întrebării de mai sus:

„Rusii îi lipsesc elementele indispensabile succesului: după cum recunosc toate zările din Europa și chiar presa rusească supusă cenzurii, Rusia are lipsă de ofițeri și de subofițeri; nu posedă destule obuziere, tunuri de câmp, mitraliere și nu poate face față consumației de muniții cerute de războiul modern. Curajul individual, vitejia, suportarea tuturor greutăților nu servesc la nimic în astfel de condiții. La nord Rușii se retrag înaintea coloanelor germane, la sud sunt împinși de armatele austro-ungare. Numai deschiderea Dardanelor le-ar permite să lupte cu egale șanse de izbândă”.

De aceea în ultimul timp diplomația a dat un asalt desperat asupra balcanicilor. Armata bulgară ar tranșa chestiunea. Însă Balcanii nu se lasă urniți atât de ușor. Interese ireductibile îi separă. Cavala și Salonicul, Macedonia, Adrianopolul și granița Enos-Midia, Quadrilaterul sunt punctele asupra cărora cad contestații. După cutremurul balcanic de acum doi ani, peninsula balcanică n'a găsit un echilibru stabil: în orice moment ea se poate prăvăli în stânga sau în dreapta.

Timpul va rândui lucrurile.

Părerea mitropolitului dr. Vladimir de Repta despre războiul actual.

— După ziarul „Zluz”. —

După aproape 10 luni de exil mitropolitul Dr. Vladimir de Repta s'a reîntors la Cernăuți. Populațiunea din Cernăuți indiferent de religie și naționalitate, vede odată cu reîntoarcerea acestuia om, sfânt și blând, pe un adevărat Mesia. Reîntoarcerea Sfinției Sale la reședință, dă poporului un crez desăvârșit, că orice primejdie de vre-o invaziune a Rușilor în Bucovina este exclusă. Mă voiui mărgini a feda în limitele posibilității amănunțele culese la Succava de la mai mulți fruntași politici și comercianți veniți din Cernăuți cari au asistat la grandioasa primire ce s'a făcut P. S. S. la sosirea sa în Cernăuți.

Sosirea P. S. S. s'a știut cu o zi înainte. Orașul era în sărbătoare și pe fețele tuturor s'a putut citi mulțumirea sufletească ce o au acum când „ingerul salvator” s'a reîntors în mijlocul lor. La gară o mulțime imensă îl aștepta. La sosirea trenului în gara (Volksgarten) mulțimea, în număr de câteva mii s'a descoperit strigând „trăiască și binevenit fie ilustrul oaspe”. Dsa ținuse la gară o scurtă cuvântare arătând că numai dragostei nețărâmurite ce tot poporul din imperiu o poartă țării și împăratului său, grație eroismului bravilor noștri ostași am putut curăți pe acest dușman barbar din fire. Nelegiuirile, violurile, necinstirea atâtor suflete nevinovate, prădăciunile comise de cazacii țarului la cari numai cu ochi buni Dzeu n'a putut privi, au contribuit ca dușmanul să fie cât mai repede curățat spre binele populației ce a suferit îngrozitor sub dominațiunea rusească. Rog din parte-mi pe bunul Dzeu ca să ferească de acum înainte acest colț ca și întreaga țară de năvala ostașilor țarului”. La pomenirea cuvintelor „ostașilor țarului” s'a observat lacrimi în ochii P. S. S. cari le-a rostit plângând. Mulțimea izbucnise în strigăte de „trăiască prea sfântul nostru ocrotitor” și aplauzele nu mai sfârșeau.

Mitropolitul se sui apoi în trăsură și urmat de un numeros cortegiu a intrat în oraș în uralele locuitorilor.

Entuziasmul ce a domnit în acea zi în Cernăuți e indescriptibil. La reședința mitropoliei P. S. Sa s'a coborât din trăsură, însoțit de alți fruntași, unde a avut loc un banchet. S'a toastat pentru împărății țării aliate și pentru mitropolitul de Repta. Persoana dela care dețin cele de mai sus a luat și dsa parte la banchet întretinându-se aproape o oră cu P. S. Sa asupra războiului în curs. Redau în limitele posibilității interesante declarațiuni ale mitropolitului ce mi-au fost redade de persoana de mai sus:

„După mine, om bătrân care-mi pot da seamă puțin asupra războiului — războiul acesta în urma colosalelor succese obținute de către armatele noastre poate fi privit de aproape terminat dacă nu se aventura în acest groaznic măcel și Italia care de profitat numai nu va profita în urma acestei aventuri. Socot însă că cu Rușii războiul e aproape terminat, ei fiind complectamente înrânți. Curățarea lor din întreaga Galiție și Bucovina a scos și mai mult în evidență bravura și devotamentul ostașilor noștri și reaua conducere a armatelor rusești. Graba cu care s'au desfășurat aceste lupte a uimit lumea întreagă și suntem pe cale a ajunge la ținta noastră. Ca încheiere vă pot spune că am speranță că „vom birui”, căci ceea ce mă face s'o zic e, că mă încred în eroismul armatelor noastre”.

Persoana în chestie a mai întrebat pe I. P. S. Sa asupra celor ce s'au scris în presa română cu privire la dsa cumcă ar fi suferit îngrozitor în timpul șederii sale la Vatra Dornei, din partea autorităților austriace de acolo, fiind supus la cele mai aspre persecuțiuni.

Iată răspunsul P. S. S. asupra întrebării:

— „În România presa este liberă și nu-i oprește nimenea să scrie ce vor. Toate cele dezbătute în presa română în privința tratamentului la care aș fi fost supus, sunt pure invențiuni, a gazetelor, probabil rusele, cari și-au făcut o specialitate în răspândirea știrilor mincinoase pentru a enerva opinia publică din țările neutre și spre a întipări în mintea publicului cetitor o ură neîntemeiată împotriva noastră”.

Aci s'a terminat interesanta convorbire ce fruntașul cernăuțean a avut-o cu mitropolitul de Repta.

Am crezut deci necesar să redau pentru cititorii noștri aceste interesante declarațiuni ale omului atât de mult vorbit în presa noastră.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 8 Iulie. — Se comunică dela cartierul presei:

Pe frontul rusec: În Polonia rusească, la răsărit de Vistula lupta continuă. Numeroasele atacuri violente ale Rușilor le-am respins în mod sângeros.

În fața forțelor covârșitoare inamice, cari, fiind aruncate în luptă pentru apărarea Lublinului, au pornit o contraofensivă, am retras trupele noastre de ambele părți ale șoselei pe înălțimile ce se ridică la miazănoapte de Krasnik.

La apus de Vistula am ocupat câteva pozițiuni avansate ale Rușilor. Pe Bug și în Galiția de răsărit situația nu s'a schimbat.

La Zlota-Lipa inferioară am respins avansările inamicului.

Pe frontul italian: Împotriva capului de pod dela Gorizia, Italienii au trimis în foc și miliția mobilă. Trupele noastre au respins, ca totdeauna, toate atacurile inamicului. În sectorul de mijloc al Isonzoului și în regiunea Krnului e liniște.

Pe frontul sudoriental: Lupta împotriva Munteneștilor s'a pornit din nou, în noaptea spre 7 Iulie, pe înălțimile de graniță ce se ridică la răsărit de Trebinje, deoarece inamicul a încercat noaptea un nou atac, care însă s'a prăbușit deplin în focul artileriei și infanteriei noastre.

Acolo acum e liniște. În celelalte părți ale graniței n'a avut loc nici un eveniment mai important.

Evenimente maritime: Un submarin al nostru a torpilat și a scufundat în 7 Iulie dimineața, în Adria septentrională un crucișător cuirasat italian tip Amalfi.

Berlin, 8 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: La apus de Souchez Francezii le-a reușit să pătrundă în tranșeul nostru cel mai dinainte, pe o lungime cam de 800 metri. Dar i-am alungat iarăș prin o contraofensivă. Un al doilea atac al inamicului s'a prăbușit în focul artileriei noastre. Pentru o mică parte de tranșeu, pe care îl stăpânesc încă

Francezii, lupta continuă cu granatele de mână. Pozițiunile, cari le-am cucerit la apus de Apremont, inamicul le-a atăcat ziua și noaptea dar fără nici un rezultat. Numărul prizonierilor a sporit la 3 ofițeri și peste 400 soldați de rând. Pe întreg frontul dela apus se dă o vie luptă de artilerie.

Pe frontul oriental: Am respins un atac inamic, cu mari pierderi pentru Ruși, întreprins în direcția Kowno. La localitatea Stegna, la miazănoapte-răsărit dela Prasnin, am ocupat câteva tranșee rusești și le stăpânim. Avansările inamicului în regiunea Stregno și Starossebi, la miazănoapte-răsărit și miazăzi-apus n'au reușit. Încercările inamicului ca să recucerească înălțimea 95, ce se ridică la răsărit de Dolowatka și care am ocupat-o ieri, au dat greș.

Pe frontul sudoriental: Situația trupelor germane ce se găsesc între Nistru și Vistula superioară nu s'a schimbat. La apus de Vistula superioară am ocupat mai multe pozițiuni inamice.

O nouă luptă lângă Gotland?

Kopenhaga. — Din Visby a sosit Mercuri la amiază următoarea telegramă: Dela orele 5 dimineața se aude o puternică canonadă, departe pe Marea Baltică, dinspre Gotland. O ceață deasă s'a lăsat peste întinderea mării. Probabil că se dă o nouă luptă lângă Gotland.

Rotterdam. — În Ortsburg s'a auzit ieri, dinspre apus, o puternică canonadă.

Intre Serbia și Italia.

Roma. — Un redactor al ziarului „Messagero” a interviewat pe ministrul Serbiei, d. Ristic. Cu acest prilej ministrul a desmășit îndată posibilitatea unui acord austro-sârb... Ministrul a declarat că Austro-Ungaria puse în cale o mișcare importantă, politico-militară în Albania, dar Serbia, spre a zădărnici această mișcare, a ocupat imediat Elbassan și Tirana, comunicând totdeodată împătritei înțelegeri că ocupațiunea este provizorie și limitată, și că Serbia voiește a se călăuzi de voința împătritei înțelegeri, în ceea ce privește soarta viitoare a Albaniei.

Serbia voiește să fie foarte leală față de Italia, cu atât mai mult cu cât chestiunea Albaniei este o chestiune europeană și ca atare împătrita înțelegeri are dreptul să o rezolve...

Ministrul Serbiei a terminat afirmând că Serbia dorește să încheie o înțelegere cu Italia, o înțelegere care să corespundă cu interesele comune și cu simpatiile tradiționale ale Serbiei pentru Italia. Serbia dorește ca Italia să facă să retrăiască în Adriatica vechia tradițiune a falnicei Veneții. Aceasta va fi spre folosul tuturor.

În jurul atitudinii Bulgariei.

Roma. — Ziarul „Le France de Demain” publică un articol al dlui Leon Savadjian, publicist bulgar, cu următorul conținut:

Informațiunile primite din Sofia arată clar că o schimbare s'a efectuat în anume cercuri bulgare... Cu intrarea în acțiune a Italiei ultimele ezitări au dispărut... Guvernul Radoslavoff înțelege foarte bine acest sentiment popular, și dispozițiunile pe cari le ia nu lasă să întrevădem că bătrânul politician bulgar va ști să salvagardeze interesele vitale ale țării.

Este probabil că Bulgaria va intra în război înaintea Greciei și poate înaintea României. Interesele Italiei și Bulgariei au multe puncte comune... Natural poporul bulgar, intrând în război, își dă seama că principiul naționalităților va fi luat în considerație în toată plinitatea la viitoarea conferință a păcii; ori, în virtutea acestui principiu Macedonia trebuie să revină Bulgariei.

Bulgaria solidarizându-se cu națiunile care luptă pentru civilizațiune și drept, va avea de sigur partea sa în triumful apropiat al înțelegerii cordiale și eu sunt convins — spune publicistul că nimeni nu va contesta dreptele revendicațiuni ale națiunii bulgare.

Lupte teribile în Alsacia.

Roma. — Corespondentul ziarului „Gazette de Lausanne” trimite de pe frontul dinspre Alsacia o descriere a luptelor cari au devenit spaimântătoare prin întrebuintarea gazelor asfixiante și a bombelor incendiare. Francezii de acum înainte s'au hotărât să fabrice aceiaș materii în Franța.

Regat polon.

Stocholm. — **Consiliul de miniștri rusec a hotărât că va ridica Polonia la regat suveran în cadrele imperiului rusec. S'a organizat deja un secretariat de stat deosebit pentru Polonia.**

Serbia și Grecia imparte Albania.

Atena. — „Hestia” constată că **Grecia s'a înțeles cu Sârbia privitor la împărțirea teritoriului albanez cucerit de ele. Sârbia a cedat deja Greciei mai multe localități albaneze pe cari le-a cucerit.**

Guvern de coaliție în Grecia.

Rotterdam. — „Times” anunță: **Gunaris a fost în zilele din urmă de mai multe ori în audiență la regele Greciei. Primul ministru grec a raportat regelui despre situația internațională. Ziarele guvernamentale fac aluziune, că partidul lui Gunaris și Venizelos se vor coalia și vor forma un guvern de coaliție în care vor fi reprezentate toate partidele. „Times” e de părere că aceasta coaliție nu l'ar mulțumi pe Venizelos.**

Franta se pregătește pentru o nouă campanie de iarnă.

Berlin. — Lui „Berliner Tageblatt” i se telegrafiază din Amsterdam: „**Republicain**” din Paris anunță, că comandamentul francez a hotărât, ca de aci înainte și soldații din front pot căpăta concediu. **Pressa franceză prepară opinia publică pentru o nouă campanie de iarnă. Tot mai cu putere se manifestă dorința, ca forțele franceze să rămână în defenzivă, până când nu vor ajunge în posesiunea noii muniții.**

Imprumutul guvernului român.

București. — **Guvernul român a făcut un împrumut de 100 milioane la Banca Națională pentru acoperirea deficitelor provenite din încasările pe anul acesta**

INFORMAȚIUNI.

Arad, 9 Iulie 1915.

Fragment.

Zilele trecute mi-a căzut în mână o scrisoare cu destinația: pe câmpul de războiu. O fată din satul nostru scria unul soldat și m'a rugat să-i scriu adresa. În plicul deschis câteva rânduri rimate, ce cuprindeau o cerere pe un glas atât de duos. Imi închipui cu câtă sete va fi citit-o soldatul și cu ce suspin va fi sfârșit de cetit scrisoarea:

Rosmarin de pe cetate,
Înălțate împărate,
Te rugăm fetele toate,
Frunză verde de bujori,
Să uai drumul la feciori,
Acasă, pe sărbători.

Mai la urmă fata a încheiat scrisoarea așa:

Ziua bună și prin carte
Că mâinile ne sunt departe.

Am dat de o altă versificație mai lungă, unde se spunea despre chipul câmpurilor de războiu după îndelungate lupte. Se vorbea despre roți stricate, sate pustiite, râuri însângerate, păduri arse, țărini scormonite, dar aceste două versuri:

„Străluce oasele
Ca pe câmp coasele”,

sunt de credința că e o comparație, care ar face cinste și unui poet dintre cei mai geniali.

T. Cocșiu.

Ghenadiew acuzat cu omor. Din Sofia se anunță că exministrul Gatew a scris în numărul de ieri al „Kambanei” un articol senzațional, în care afirmă că șeful de partid Dr. Ghenadiew a fost acela, care a pus la cale în 1907 asasinarea primului ministru Petkow și tot el a avut rol și în atentatul dela Casinou. Gatew provoacă tribunalul de războiu să scape Bulgaria de un bărbat așa de periculos.

Vezuviul iarăș murmură. Din Lugano se anunță că **Vezuviul aruncă iarăș lavă arzândă, limbi de foc și nori de fum.**

Consiliu comun de miniștri. Se anunță din Viena: Ieri înainte de amiază a avut loc la palatul ministerului de externe un consiliu comun de miniștri, presidat de ministrul de externe, baronul Burian. Au luat parte la acest consiliu: ministrul de războiu Al. cav Krobotin, ministrul comun de finanțe Dr. Ernest Körber, primul ministru ungar contele Tisza, ministrul de finanțe ungar Teleszky, ministrul de comerț ungar baronul Harkányi, ministrul de agricultură Ghilány, primul ministru austriac contele Stürggh, ministrul de finanțe austriac baronul Aug. Engel, ministrul de comerț austriac Richard Schuster și ministrul de agricultură austriac Francis Zenker, precum și reprezentantul comandantului marinei.

Consiliul s'a ocupat îndeosebi cu chestii economice.

Cutremur de pământ. Aparatele observatorului universității din Budapesta au semnalat alaltăieri la orele 5 și 44 minute 50 secunde un violent cutremur de pământ, la o depărtare de 850 kilometri. Focarul cutremurului e probabil în Italia sau în peninsula balcanică. Cutremurul n'a fost catastrofal, dar destul de violent.

Ziar boem oprit. Corespondentul din Praga al ziarului „Zeit” anunță că autoritățile civile au oprit apariția ziarului „Labske Prondy” ziar autonomist-progresist ceh și organ oficios al societății călțunariilor cehi, ce apare de 20 ani în Kolin.

Prisonier. Ni se scrie, că d. *Augustin Popan* abs. al școalei comerciale din Brașov, funcționar la „Sămăreana”, cadet la reg. nr. 12 din Sătmăr în luptele din Galiția la finea lunii Aprilie a căzut prizonier la Ruși. De prezent se găsește în Sysran, lângă Volga; primește 50 ruble la lună, are vipt și locuință bună împreună cu mai mulți Români.

Chestia pașapoartelor în România. Oficioasele guvernului român publică următorul comunicat:

În urma știrilor publicate, aducem la cunoștința generală că nu s'a schimbat nici una din dispozițiile privitoare la liberarea pașapoartelor. Nu se liberează pașapoarte, oamenilor mai tineri de 47 de ani, fără autorizația ministerului de războiu. Ofițerii de rezervă, chiar și după această etate, sunt datori să prezinte autorizația ministerului de războiu. Numai doamnele fac excepție.

Scutiții, dispensații și reformații vor avea de asemenea autorizația ministerului de războiu.

Colectă. Subscrisul am colectat prin ajutorul unui cor constător din tinerele Veta Morariu, Eleonora Pop, Ana Bogdan, Maria Cătă, Maria Radu apoi tinerii Dumitru Aleman și Constantin Radu din comuna Săsciori (comit. Sibiu) în biserica comunei Inuri (comit. Albei inf.) la stăruința dlui preot de acolo, care prin o cuvântare a îndemnat poporul să contribuie la acest nobil scop, suma de 26 cor. pentru soldații noștri răniți în război.

Fiind comuna muntoasă și oameni cam puțini în biserică, totuși am reușit a colecta aceasta sumă frumoșică.

Mulțumită se cuvine dlui preot de acolo care a provăzut cu cele de lipsă susnumitul cor contribuind și d-sa cu o sumă frumoșică, fără considerare la zilele critice de azi.

Săsciori (comit. Sibiu), la 5 Iulie 1915. — *Vasile Pop jun., Dumitru Aleman.*

O corabie italiană scufundată de Germani. Se anunță că o corabie cu pânză italiană care ducea lemne la Scholm din Australia a fost scufundată de un submarin german, aproape de coasta Irlandei. Au fost 7 morți, între care și căpitanul vasului.

† **Constantin Călniceanu.** Ieri, Mercuri, s'a făcut în Arad cu mare pompă funebrală înmormântarea a de toți cinstului Constantin Călniceanu. Prohodul a fost săvârșit de către preoții *G. Bodeu* și *Tr. Vățianu* și de d. diacon *Dr. Lazar Iacob*, prof. seminarial. Cântările funebrele au fost executate de către dnii învățători *Iosif Moldovanu*, *I. Vancu* și *G. Popovici*. A asistat la înmormântare și P. S. d. episcop diecezan *Ioan I. Papp* și mulți intelectuali din localitate, apoi numeroși subofițeri și soldați. Părintele *Tr. Vățianu* a ținut un frumos panegiric care a emoționat publicul.

Executarea complicilor col. de jandarmi rus Miassojedow. Agenția telegrafică rusească comunică oficial executarea prin spânzurătoare a complicilor colonelului de jandarmi Miassojedow, anume *Boriș Freidberg*, *Șloim* și *Aron Salzman*, cari după cum se știe au tradat lui *Hindenburg* secrete de-ale statului major rusec, la care funcționa Miassojedow ca translator.

Audiența noului ministru bulgar la Roma. Se anunță din Roma, că noul ministru al Bulgariei la Roma, d. *Stancioff*, a fost primit alaltăieri în audiență de către A. S. R. principele *Toma de Savoia*, locțiitorul regelui.

Ultima oră.

D. MAIORESCU LA TEPLITZ.

București. — **Fostul prim-ministru d. T. Maiorescu a plecat în vilegiatură la Teplitz. După ziarul „Lupta” d. Maiorescu va merge și la Berlin și Viena.**

PRINCIPELE TRUBECKOJ ÎȘI PĂRASEȘTE POSTUL DIN NIS.

Petrograd. — **Principele Trubeckoj a fost absolvat din postul de ambasador rusec în Serbia.**

INDREPTAREA FRONTULUI DELA KRASNİK.

Budapesta. — **Dela cartierul presei se anunță: La Krasnik—Zalosce, Rușii au început contraatacuri cu rezerve noi, cea mai mare parte a contra atacurilor le-am respins. Unele trupe avansate, cari erau amenintate în flanc le-am retras și astfel am îndreptat linia de bătaie.**

IN 3 LUNI VA FI PACE.

Genf. — „*Petit Parisien*” scrie că **ministrul francez Guesde, socialdemocrat, a declarat în fața unei delegațiuni a muncitorilor, că războiul mondial se apropie de sfârșit. Pacea — a spus ministrul — va fi încheiată mai mult în 3 luni. Numitul ziar adresându-se direct ministrului, acesta a confirmat declarațiile sale adaogând că are motiv să facă aceasta declarație la aparență optimistă.**

ARTILERIA ITALIANĂ BOMBARDEAZĂ FĂRĂ SUCCES POZIȚIUNILE NOASTRE.

Budapesta. — **Dela cartierul presei se anunță: Artileria italiană a bombardat întregă ziua fără succes pozițiunile noastre. În zori de zi un aviator inamic a aruncat bombe la Nabreina. Pagubă n'a pricinuit.**

VASE RUSEȘTI ÎN APELE DELA CONSTANTA.

Sofia. — **Vase de războiu rusești au plecat, la ordinul amiralității rusești spre apele dela Constanța, afirmându-se că acolo se face contrabandă în favorul Turciei.**

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

UN TÂNĂR

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc de practicant la firma **Ioan Comșa & Flu, Seliște** (Szelistye). Co 2463—3